

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư Sĩ

Bài 106

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học chánh văn 6.3: “Khuyên không nghe, vui khuyên tiếp”, đang dừng ở mục:

7. Phương pháp khuyên.

Mục 7 này có 7 nội dung. Chúng ta đã kết thúc 2 nội dung đầu là:

7.1. Con khuyên cha - Quan trọng là phải kiên trì

7.2. Cha khuyên con - Quan trọng là phải giữ thể diện cho con

Hôm nay chúng ta sẽ học sang nội dung:

7.3. Bề tôi khuyên Vua - Phải thiện xảo phương tiện

Lại nói đến chữ “thiện xảo”, là không những phương pháp phải thông minh, tài trí, mà còn phải khéo léo nữa.

Vì sao thế?

Bởi vì người làm vua nói chung họ đều là những bậc tài trí, hơn nữa những người giúp việc cho họ cũng rất nhiều người có khả năng. Cho nên nếu như phương pháp khuyên của bạn mà không thật sự tài trí thì không được xem xét đến.

Còn vì sao phải khéo léo? Cổ nhân có câu: “Chơi với vua như chơi với hổ dữ”, cho nên bạn coi chừng mất mạng như chơi. Bài học của Ngũ Tử Tư

vì khuyên can Ngô Phù Sai mà mất mạng chắc là bạn còn nhớ. Bạn có thể không khéo với cha mẹ, cha mẹ la mắng bạn một hồi rồi cũng bỏ qua. Bạn có thể không khéo khi khuyên con cái, anh em, bạn bè, vợ chồng. Nói chung họ cũng có thể giận bạn, nhưng thời gian qua đi cũng dần phai nhạt. Hơn nữa, dù họ giận bạn cũng không thể lấy được mạng của bạn. Nhưng khuyên vua bạn phải có phương pháp thật hay, và phải thật khéo léo để không mất lòng vua, thì lúc đó mới đạt được hiệu quả.

Còn nếu như bạn làm nhân viên, bạn lại bảo:

- Thôi kệ lãnh đạo, muốn làm gì thì làm, ta cứ ngậm miệng ăn tiền.

Thì bạn hãy nhớ là đến lúc bạn xảy ra chuyện gì sẽ không ai nói với bạn một câu - Đây là nhân và quả, bạn phải nhớ điều đấy.

Hôm trước có một người, có kể cho tôi rằng là, cái vị này mang hết cả nhà cửa đi gọi là cúng đường hết, bao nhiêu tiền của đồ đi cúng đường. Thế tôi bảo, nghĩ bụng: "Thế này chết rồi, thế này chồng con thế này thì gay quá". Nhưng tôi bảo: "Thôi chả nói, chả đại, bởi vì nói một cái thì thành ra là mâu thuẫn với nhà người ta thì chết". Thế thì, chính Cư sĩ Hằng nhắc tôi, bảo:

- Không thể không nói, bởi vì nếu không nói, ngày hôm nay nó là cái nhân, thì ngày sau nhà mình xảy ra chuyện gì, không ai nói cho mình biết hết. Chỉ có điều mình nói cách nào.

Và tôi cũng công nhận điều đấy.

Cho nên bạn phải nhớ bạn là quân thì bạn phải khuyên can lãnh đạo, khi lãnh đạo sai không được “ngậm miệng ăn tiền”, mà hãy nhớ đến cái quả báo của mình ngày hôm sau. Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sỹ Thái giảng:

Thứ nhất là Ngụy Trưng khuyên Đường Thái Tông.

Đó. Ông khuyên bằng cách nào? Ông dùng nghệ thuật ngôn ngữ để khuyên Đường Thái Tông.]

Chúng ta làm quân cũng phải khuyên lãnh đạo, [đấy, là nhân viên đấy a]. Làm thân tử thì có trách nhiệm khuyên can Quân vương của họ. Nhắc đến

khuyên can, chúng ta nhớ đến vị đại thần nào ạ? Ngụy Trưng thời nhà Đường.

[Tôi xin nói với các bạn: Chúng ta đợt vừa rồi vừa xuất bản cả 3 tập "Quần thư trị yếu", bây giờ chúng ta đang tiếp tục cho dịch tiếp tập 4 và đã dịch xong rồi ạ. Thì Ngụy Trưng – ông chính là một trong những cận thần của Vua Đường Thái Tông làm nên cái bộ "Quần thư trị yếu này". Bạn nhìn thấy chỗ tác giả, bạn sẽ thấy tên Ngụy Trưng đầu tiên.]

Ngụy Trưng từ thời Vua Đường Thái Tông thì ông được phong là: “Gián nghị đại phu”, có nghĩa là vị quan can gián cho Vua, và bậc nhất của Đường Thái Tông.

Đường Thái Tông tại sao mà thời kỳ của ông thịnh trị?

Thời trước của Đường Thái Tông là Đường Cao Tổ. Ông có rất nhiều con. Thái tử điện hạ là Lý Kiến Thành, còn Đường Thái Tông là Lý Thế Dân là em. Lý Thế Dân thì cuối cùng đã giết anh mình là Lý Kiến Thành. Chắc đây nó cũng có những cái vấn đề, tôi không đi sâu vào lịch sử ở chỗ đây.

Thế thì trước đây là Ngụy Trưng là phò cho Lý Kiến Thành, tức là coi như gần như là kẻ thù của Đường Thái Tông. Vậy mà khi Đường Thái Tông lên thì Đường Thái Tông lại sử dụng Ngụy Trưng làm vị gián quan cho mình, và ông nghe lời Ngụy Trưng rất nhiều điều. Đến khi mà Ngụy Trưng chết thì ông khóc rất là thê thảm.

Đây ạ, không hề thù rằng: Cái người này đã từng phò kẻ thù của mình, không có - vẫn cứ dùng. Và Ngụy Trưng được phong là gián nghị đại phu - là cái vị quan chuyên can gián. Những người họ làm cao nhất trong đất nước cần phải có gián quan để khuyên can họ, không có thì ở bên tai họ chỉ toàn nghe những lời nịnh nọt thôi, vậy thì đất nước sẽ đi về đâu? Sẽ xuống hố.

Ở trong một doanh nghiệp cũng vậy, bạn cũng phải có người can gián bạn. Vì bạn là to nhất trong doanh nghiệp rồi, bạn to nhất trong cái cơ quan của bạn rồi, ai cũng nịnh nọt bạn, thì bạn chỉ quen nghe lời nịnh nọt thôi. Bạn không thể nghe được những lời chê nữa thì cuối cùng doanh nghiệp của bạn cũng xuống hố.

Tại sao tôi kết luận được như vậy? Bởi vì Đệ Tử Quy dạy: “Nghe lời sợ, nghe khen vui, thì bạn xấu đến, người hiền đi”. Bạn không có người khuyên can bạn, bạn chỉ đặt nghe những lời khen, những lời tâng bốc, những lời nịnh hót.

Tuân Tử nói: "Người nào khen ta mà khen sai người đó là kẻ thù của ta". Nhưng mà chúng ta phàm phu thì không, người nào khen ta thì coi như ta thích quá, coi như là người hiền của ta.

Đến gia đình cũng vậy, bạn cũng phải nghe được lời can ngăn, lời khuyên. Cho nên mới nói là: Đến bố mẹ là bậc cao nhất trong gia đình mà con cái vẫn còn phải khuyên cơ mà. Đệ Tử Quy dạy đấy ạ: "Cha mẹ lỗi, khuyên thay đổi", nhưng bạn có nghe được không? Bạn phải nghe được, chắt lọc những cái ý nào là đúng với chánh pháp, những cái ý nào là chỉ ra đúng lỗi của mình rồi. Phải nghe, thì lúc đấy gia đình bạn mới vượng.

Đấy ạ, tôi nói từ trong đất nước này, xong đến các cơ quan này, xong đến trong gia đình. Nếu bạn là người trưởng, bạn phải lưu ý đến lời khuyên.

Vừa mới nói cái câu chuyện về Ngụy Trưng và Đường Thái Tông đấy. Bây giờ bạn sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng Ngụy Trưng khuyên Đường Thái Tông như thế nào nhớ. Nghe rồi bạn học nhớ. Thiện xảo phương tiện mà dùng nghệ thuật ngôn ngữ, vâng.]

Chúng ta làm quan cũng phải khuyên lãnh đạo, làm thần tử có trách nhiệm khuyên can quân vương của họ. Nhắc đến khuyên can, chúng ta nhất định là phải nhớ đến vị đại thần nào? Ngụy Trưng đời nhà Đường.

Ngụy Trưng kỳ thật, theo cảm nhận của tôi - Ông là một người rất đáng yêu. Ông bắt đầu phò tá Đường Thái Tông, ông thường nói với Đường Thái Tông, ngay ở phần mở đầu rất có nghệ thuật ngôn ngữ:

- Thừa Hoàng thượng, thần không cần làm trung thần, thần phải làm lương thần.

Đường Thái Tông nghe xong cảm thấy không hiểu, vì sao lại không làm trung thần mà lại muốn làm lương thần? Ngụy Trưng nói tiếp:

- Bởi vì trung thần đều bị chém đầu, làm lương thần mới không mất mạng.

[Đấy ạ, có phải ai nghe cái lời khuyên mà dễ dãi, chạm vào cái bản ngã của mình là điên tiết lên, là không cẩn thận là chém phăng đầu luôn. Cho nên Ngụy Trưng rất thông minh, ông nói câu đấy].

Đường Thái Tông vừa nghe liền cười lớn. Kỳ thật, Đường Thái Tông cũng là một người thông minh. Lúc ông ngồi đó cười lớn, ông sẽ nghĩ: Trung thần thường bị ai giết? Bị bạo quân giết. Giả sử ta giết ông ta, ta sẽ trở thành bạo quân trong lịch sử rồi. Cho nên thật ra là lời của Ngụy Trưng đã khiến cho tính mạng bản thân ông ta đã được đảm bảo rồi.

[Đấy ạ, cho nên là ông dùng nghệ thuật ngôn ngữ. Ngụy Trưng như thế, lại gặp được một vị minh quân là Đường Thái Tông như thế, thì cuối cùng là Đường Thái Tông thành tựu, xây dựng được giang sơn xã tắc, mà Ngụy Trưng cũng trở thành một cái vị trung thần nổi tiếng được ghi lại sử sách.

Trong lịch sử Trung Hoa còn có nói đến vị thứ hai chính là Quán Trọng. Quán Trọng thì thờ vua Tề Hoàn Công. Trước đây trong thời kỳ hỗn loạn của nước Tề, thì Tề Hoàn Công - lúc ấy gọi là công tử Tiểu Bạch, thế còn anh trai của Tề Hoàn Công - là công tử Củ. Thế thì trong nước loạn lạc thì hai anh em đều chạy.

Quán Trọng là lúc đầu là thờ công tử Củ, chứ không thờ công tử Tiểu Bạch (chính là Tề Hoàn Công sau này). Thế thì hai bên anh em đều tranh nhau về làm vua mà. Thì có 1 lần Quán Trọng đuổi theo để định giết công tử Tiểu Bạch. Quán Trọng đã bắn một mũi tên vào công tử Tiểu Bạch. Thì lúc đấy công tử Tiểu Bạch giả chết. Sau khi giả chết rồi thì về sau ông quay trở lại thì ông ta bình định được và ông ta lên ngôi vua là Tề Hoàn Công. Ông ta rất thâm thù Quán Trọng. Lúc đầu là ông ta sai nước Lỗ bắt Quán Trọng cho vào ngục và giết chết công tử Củ.

Thế thì Bào Thúc Nha lúc đấy mới khuyên Tề Hoàn Công rằng:

- Quán Trọng là một cái người rất giỏi, hãy dùng ông ta, để làm tế tướng.

Lúc đấy Tề Hoàn Công rất tức và nói rằng là:

- Ta chưa bắt cái nước Lỗ mang nộp lại Quân Trọng để ta xé xác ra thì thôi. Bây giờ ông lại bảo ta là mang Quân Trọng về để trọng dụng thì không bao giờ có chuyện đấy.

Bão Thúc Nha mới bảo Tề Hoàn Công rằng là:

- Ngày trước cũng chỉ vì Công tử Củ, tức là bảo vệ cho chủ của mình, mà đã bắn một mũi tên vào bệ hạ. Vậy thì ngày nay, nếu bệ hạ dùng ông ta, ông ta sẽ dùng cái mũi tên này bắn vào thiên hạ, thì coi như bệ hạ sẽ được tất cả thiên hạ.

Và Tề Hoàn Công đã dùng Quân Trọng làm tể tướng, và cuối cùng là cái thời đấy thì rất là thịnh trị.

Thế thì cũng là một cái tấm gương mà dùng chính cái người mà ngày xưa nếu tính ra là kẻ thù của mình. Vậy liệu Tề Hoàn Công dùng Quân Trọng có bị nhằm người chăng? Vì Quân Trọng khi chủ của mình bị giết, thì lại đi phò tá cho người giết chủ mình, chính là Tề Hoàn công. Cho nên Tử Lộ thấy thế thì mới hỏi với lại Khổng Tử:

- Quân Trọng như vậy có phải là người không có Nhân không?

Bởi vì sau khi công tử Củ chết rồi thì đáng nhẽ ra mình phải tự tử cho xong, bây giờ lại quay sang để phục vụ cho công tử Tiểu Bạch - tức là Tề Hoàn Công. Khổng Tử bảo:

- Không phải.

Là vì sao? Bởi vì Quân Trọng làm tể tướng cho Tề Hoàn Công, giúp Tề Hoàn Công làm bá chủ chư hầu, mà không dùng đến binh lực, làm cho thiên hạ thái bình. Nếu không có Quân Trọng thì không thể bình định được tất cả các nước chư hầu như thế này, tất cả nhân dân sẽ đang rơi vào cái vòng lửa khói, chiến tranh, vẫn sẽ còn đang tha phương cầu thực, mà không biết bao nhiêu người chết, mà lại bảo là không Nhân sao. Còn Quân Trọng là người quân tử phi thường, có lẽ nào lại chỉ vì một cái chuyện nhỏ mà lại đi tự sát ở trong núi sâu? Đó!

Chỗ này xin chia sẻ thêm: Quản Trọng, ông là ông tổ của "không cần chiến tranh mà vẫn thắng", hay như chúng ta vẫn gọi là "Diễn biến hòa bình" đấy ạ. Nguyên văn tiếng Hán là: "Bất Chiến Tự Nhiên Thành". Ông một mực chủ trương "lấy mưu làm gốc, dùng trí thắng địch, diễn biến hòa bình, không đánh mà khuất phục được kẻ thù". Với chiến lược này, ông đã giúp nước Tề từ một nước yếu kém sau loạn lạc đầu đá thành một quốc gia hùng cường, và đưa tên tuổi của Tề Hoàn Công đứng đầu trong ngũ bá thời Xuân Thu.

Đó! Nói về Quản Trọng.

Tề Hoàn Công có lần nói với Quản Trọng như thế này:

- Trẫm phải cái là rất là thích nữ sắc, vậy thì liệu là có hại gì đến quốc gia xã tắc không?

À, Quản Trọng nói câu này:

- Không sao. Miễn là bề hạ phải nghe được lời khuyên của trung thần, thì không sao.

Đến khi Quản Trọng chết, Tề Hoàn Công không còn có tôi hiền kẻ cận để khuyên can nữa, nên sau này ông nghe lời nịnh thần, kết cục là bị nịnh thần giết chết bằng cách bỏ đói cho mà chết.

Đấy. Cho nên bạn mới thấy rằng là, đối với một đất nước, vị gián quan quan trọng đến như thế nào?

Trước đây, mỗi một lần mà cư sĩ Ông góp ý, là tôi cứ hay nổi xung thiên địa lên, là bởi vì ở nhà **thì** tôi thường là to nhất mà. Thế là cư sĩ Ông mới bảo rằng:

- Ở thế vẫn phải có người gọi là gián quan bên cạnh để nói ngược chứ, bây giờ ai cũng nói xuôi cả thế thì làm sao bà tiến bộ được?

Ở thế thì đoạn đấy thì hiểu rồi. Từ đấy trở đi là không có gọi là kêu ca gì nữa. Đây là tôi nói về cái việc là qua hai cái vị vua như thế, bạn thấy dùng gián quan để khuyên thì đất nước thịnh trị.

Đối với công ty, đối với gia đình - tôi nhắc đi nhắc lại - cũng thế, bạn phải nghe được lời khuyên, thì doanh nghiệp của bạn mới phát triển được, cơ quan của bạn mới phát triển được, và gia đình của bạn mới phát triển được.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên thật ra lời nói của Ngụy Trưng đã khiến cho tính mạng của bản thân ông được bảo đảm rồi. Ngụy Trưng cũng thường lúc Đường Thái Tông có một số lỗi lầm đều nói thẳng không hề kiêng nể.

[Đấy, thiện xảo phương tiện, nhưng có lúc cũng vẫn phải nói thẳng, không phải lúc nào cũng khéo léo, hoặc như một số chúng ta ngậm miệng ăn tiền để được nhiều tài lộc, lộc cộc là không phải.]

Ông cũng thường nhắc nhở Đường Thái Tông “Nước có thể chở thuyền, nước cũng có thể lật thuyền”, *[Nguyên văn: "Dân vi thủy, quân vi chu. Thủy khả tải chu, diệt khả phúc chu" tức là: "Dân như nước mà vua thì như thuyền. Nước có thể nâng thuyền, nhưng cũng có thể lật thuyền"]*. Nhân dân có thể ủng hộ ngài, thành tựu sự nghiệp cho ngài, nhưng lúc ngài không yêu quý nhân dân, cũng như vậy, họ có thể lật đổ ngài." *[Đó á.]* Cho nên Đường Thái Tông cũng luôn luôn thận trọng trị vì quốc gia.

Có một lần Ngụy Trưng can gián rất kịch liệt, làm cho Đường Thái Tông vô cùng tức giận. Sau đó Đường Thái Tông giận dùm dùm, chạy về tâm cung, vừa đi vừa hét:

- Tức chết đi được, ta nhất định phải giết ông ta.

Cứ như vậy giận dùm dùm, bỏ về tâm thất của mình. Hoàng hậu nhìn thấy vua giận như vậy, Hoàng hậu nghĩ bụng: "Ai có thể làm được điều này nhỉ? Chỉ có Ngụy Trưng làm được". Nên Hoàng hậu lập tức đi thay y phục vô cùng đoan trang, y phục rất chính thức. Thay xong rồi, liền đến trước mặt Đường Thái Tông quỳ xuống mà thưa với vua:

- Chúc mừng Hoàng thượng, chúc mừng Hoàng thượng!

Đường Thái Tông vốn đang tức giận muốn chết đi được, nhưng đối với hành động của Hoàng hậu cảm thấy không hiểu. Rồi Hoàng hậu liền nói:

- Hoàng thượng! Nhất định có minh chủ xuất hiện. Minh quân thánh chủ xuất hiện mới có “thần tử” *[chính là bề tôi ạ]* dám nói thẳng, không kiêng như vậy.

Rốt cuộc Đường Thái Tông vừa nghe thấy liền chuyển giận thành vui. Vậy thì ta là minh chủ rồi. Cho nên, một người vợ đối với chồng có thể có ảnh hưởng rất lớn. Giả sử lúc này Hoàng hậu lại thêm vài lời xàm tấu với Ngụy Trưng, vậy thì tôi thấy Chính Quán Tri Trị có thể bị viết lại rồi.

[Thời của Đường Thái Tông gọi là Chính Quán Tri Trị. Vâng ạ. Đến thời sau, đến thời của Đường Huyền Tông thì gọi là Khai Nguyên Tri Trị.]

Cho nên, sự hưng thịnh của một gia đình, hưng thịnh của một triều đại, tuyệt đối đều do nhiều người đóng góp, rất nhiều người tham dự mới có thể làm được. Chúng ta phải hiểu rõ điểm này.

[Đấy ạ. Vừa nhắc lại đấy ạ. Gia đình, rồi triều đại, rồi đến cả Công ty, rồi đến cả cơ quan, thì đều phải do rất nhiều người đóng góp, rất nhiều người tham dự mới có thể làm được.]

Trong cuộc đời, chúng ta thành tựu được một số việc, chắc chắn phải đem công lao đền đáp cho mọi người, vì nhất định là phải có chỉ hướng của mọi người thì mới có thể thành tựu được. Vì thế Đường Thái Tông không chỉ có Ngụy Trưng, mà còn có Hoàng hậu bên cạnh. Ông có nhiều người hiền đức như vậy phò tá. Sau này Ngụy Trưng qua đời, Đường Thái Tông khóc rất thương tâm. Ông nói:

- Ta có ba tấm gương, mà hiện tại thì đã hư mất một cái.

[Làm sao đây để học cổ Thánh tiên Hiền, để khi chúng ta gọi trở về với cát bụi, để sao cho nhiều người thương.] "Ta có ba tấm gương mà hiện tại đã hư mất một cái".

Tấm thứ nhất, là: “Dĩ đồng vi kính, khả dĩ chánh y quan”, có nghĩa là: *[“Lấy đồng làm gương”... Bởi vì ngày xưa người ta không phải dùng gương như chúng ta, gương thủy tinh tráng bạc thế này. Mà dùng là cái tấm đồng đánh bóng lên thì làm thành gương]* Lấy đồng làm gương có thể chỉnh sửa mũ áo, *[soi vào đấy là nhìn thấy ngay dung nhan ta thế nào phải chỉnh sửa*

mũi áo. Đây ạ] có thể làm cho y phục mũi áo được chỉnh tề, vì trước đây gương kính đều là làm bằng đồng.

Cái tấm gương thứ hai là: “*Dĩ sử vi kính, khả di tri hưng thế*”, là lấy thời xưa để làm gương, có thể biết được hưng thịnh và suy bại. Dùng lịch sử để quán chiếu bản thân, mà cảm quyền để trị nước.

[Cho nên là trong lịch sử của Trung Quốc thì có một vị gọi là Tư Mã Quang. Ông trong nhiều năm trời, ông cố gắng hoàn thành cuốn “Tư Trị Thông Giám” - Là chép lại lịch sử, để làm sao để cho các vị vua sau, sẽ nhìn thấy cái triều đại này là hưng thịnh mà học tập các cái vị vua này; và nhìn thấy cái triều đại này suy vong, thì phải kiểm lại mình, mình có bị như thế không, mà phải rút kinh nghiệm.

Đây chính trong Đệ Tử Quy là: “Thấy người thiện, ta học theo; Dù kém xa, dần cũng kịp; Thấy người ác, tự phản tỉnh; Có phải sửa, nếu không có, phải cảnh giác”. Đây là đối với cá nhân. Thế còn đối với quốc gia, thì vừa mới nói với bạn đấy, cuốn “Tư Trị Thông Giám” của Tư Mã Quang.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Làm thế nào mới có thể khiến cho triều đại hưng thịnh? Làm thế nào khiến cho triều đại bại hoại? Họ có thể từ trong lịch sử mà quán chiếu được, rồi rút kinh nghiệm cho triều đại của mình.

[Nói một cái hiện tượng gần đây nhất, bây giờ đại dịch khắp toàn cầu, Trung Quốc bị như thế, hàng bao nhiêu người chết, hàng bao nhiêu người nhiễm bệnh, thì chúng ta phải nhìn cái đấy để rút kinh nghiệm cho bản thân của chúng ta, đây ạ.]

[Thứ ba:] “Dĩ nhân vi kính, khả dĩ minh đắc thất”. Tức là lấy người khác làm gương thì có thể rõ được cái được, cái mất. [Tức là] Dùng một vị đại thần hiền lương để khuyên can ông [“Khả dĩ minh đắc thất” đây ạ], thì có thể hiểu được sự được, mất của toàn thể chính sách, rồi từ đó sửa đổi.

[Có người mà khuyên can rồi thì tốt quá rồi, thì bắt đầu xem lại cái chính sách của mình. “À! Sai chỗ này, nhất định mình phải chỉnh sửa”. Đó ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên là Đường Thái Tông nói ông có ba tấm kính, mà hiện tại thì đã hư hết một cái, tức là Ngụy Trưng đã mất. Cho nên ông khóc rất là thảm thiết.

[Câu chuyện:]

Thứ hai: Bính Cát khuyên Hán Vũ Đế

[Ông dùng cái gì ạ? Ông dùng sự chính trực, và sẵn sàng dùng cái chết của mình để khuyên can vua.]

Vừa rồi đó là nói Đường triều. Bây giờ sẽ nói đến thời Hán Vũ Đế.

Vũ Đế thời đó cũng là một triều đại chính trị quân sự tương đối hưng thịnh.

Vũ Đế vào cuối đời thì xảy ra một chuyện bất hạnh, gọi là “*Vu Cổ Chi Loạn*” - tức là có người vu cáo thái tử và hoàng hậu. Họ dùng một số tà thuật để hãm hại người khác, để đem chôn xuống đất. Kỳ thật là muốn giá họa cho Hoàng hậu và Thái tử. Cuối cùng thì Thái tử cảm thấy tình hình này không hay rồi, liền khởi binh giết chết những người đầu độc này, giết những người gian hồ thuật sĩ lừa dối Hoàng Đế này.

Nhưng do những hành động này mà Hán Vũ Đế lại cho rằng Thái tử muốn tạo phản. Cho nên lúc đó Hán Vũ Đế cho bắt Thái tử và người thân của Thái tử, tất cả đều đem nhốt lại, làm cho cả gia tộc hoàng thất nhà Hán cũng vô cùng hỗn loạn lúc đấy.

Rốt cuộc lúc đó Hán Vũ Đế tức giận xung thiên lên rồi nói:

- Chỉ cần ở trong nhà giam đều giết hết.

Giết người của mình. Có một đứa trẻ mới ra đời, chính là chất nội của Hán Vũ Đế (và sau này chính là Hán Tuyên Đế) mới vừa ra đời. Lúc đó có một đại thần tên là Bính Cát, ông cũng phụ trách sự việc này, là thẩm phán của sự việc tà thuật này. Nhưng ông không chịu giao nộp đứa trẻ này (chính là Hán Tuyên Đế sau này), không giao cho vua. Hán Vũ Đế phái người đến

để đòi. Bính Cát tuy biết Hán Vũ Đế đã tức giận quá, nhưng ông vô cùng chính trực, ông liền trả lời rằng:

- Với người không có tội, chúng ta đều không nên giết họ, hà huống người này lại là người thân của Hoàng Thượng.

[Dũng cảm chưa? Đã bảo chơi với vua, gần vua như gần hổ dữ. Vậy mà một lời nói có thể bị chém đầu ngay trong lúc vua đang tức giận, vậy mà dám nói. Mà tại sao lại không chờ đến lúc “Khuyên không nghe, vui khuyên tiếp”? Tại sao không chờ ă, mà lại nói trực diện luôn? Cư sĩ Yên cho tôi biết ă.

- Thưa cư sĩ Bà là em nghĩ là vì tình hình rất là nguy cấp rồi.

- Đúng rồi!

- Cho nên không thể chờ được đến khi vua vui vẻ được ă.

- Nếu không thì bao nhiêu mạng người sẽ chết. Đúng. Vâng ă. Xin cảm ơn cư sĩ Yên.

Đấy chúng ta phải nhớ cái thời cơ nhá, không lúc ấy bạn lại bảo chờ vui mới khuyên là chết dở.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cuối cùng, những người đến đem những lời này để thưa lại với Hán Vũ Đế. *[Đấy.]* Hán Vũ đế đột nhiên tỉnh lại mới đại xá cho những người chưa bị giết này.

Cho nên Bính Cát là lấy cái chết để khuyên can vua. Bởi vì lúc Hoàng đế đang giận quá rất có thể bị liên lụy, ngay bản thân cũng không giữ được, nên ông sẵn sàng dùng cái chết để can gián, mới có thể thức tỉnh được Hán Vũ Đế.

[Qua đây bạn sẽ thấy là cái tư chất của những người làm vua chưa? Vì sao họ làm được vua? Vì họ sẵn sàng bỏ cái bản ngã của họ xuống để họ nghe lời khuyên. Còn vì sao chúng ta làm dân thường, chúng ta làm phạm phu đoạ lạc? Bởi vì chúng ta không thể nghe được những lời khuyên này. Mà

cứ vừa khuyên lên một cái là cái bản ngã nó vùng dậy, là sân, là ảm lên, rồi nổi xung thiên địa lên. Thế thì chúng ta làm dân thường là phải rồi, rồi chúng ta làm phàm phu đoạ lạc là phải rồi. Còn những người này họ nghe được, cho nên thời đại của họ thịnh trị, và họ làm vua. Chúng ta phải quay trở lại.]

Sau này khi Hán Tuyên Đế kế vị, Bính Cát chưa từng nhắc đến chuyện này.

[Bạn đã thấy chưa? Khi khuyên người là phải xem lại cái mục đích của mình đầu tiên. Liệu có phải là lúc đấy nghĩ bụng: “Ui giời ơi hôm nay mình nói một câu như thế này, ngày sau thì đến lúc vua mà nghe được thì mình được trọng thưởng, hay hy vọng là về sau nếu vua nghe được mà coi như là chất nội của Hán Vũ Đế này mà lên thành Hán Tuyên Đế này thì ông ta sẽ sử dụng mình làm người to nhất”. Không phải thế.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau này khi Hán Tuyên Đế kế vị, Bính Cát chưa từng nhắc đến chuyện này. *[Đó á.]* Người có học thời xưa cảm thấy mình làm như vậy là “Sát thân thành nhân, xả thân thủ nghĩa” (Có nghĩa là xả bỏ thân mạng, để giữ tròn nhân nghĩa).

[Đấy, mình ngày nay học Đạo thì sướng quá, gần như chả bao giờ phải chịu đến những cái cảnh như thế này. Nhưng mà trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên thì dạy bạn rất rõ. Dạy bạn thế nào? “Thị đạo tắc tiến, phi đạo tắc thoái”. Cứ đúng đạo thì cứ thế mà tiến, nhất định không lùi. Còn nếu ngược đạo, thì dù tiền trăm tiền, tiền triệu, dù mua bằng cái gì mình cũng không làm.]

Tôi hôm trước thì có chia sẻ về cái việc gọi là cứ đúng Đạo này mà đi, là về cái chuyện nộp thuế. Cái nộp thuế đấy đã khó so với vô cùng nhiều người rồi. Đấy bán nhà tôi nói chuyện ấy, nộp đến gần 200 triệu, mấy chục triệu. Cái đấy đã khó lắm rồi so với người bình thường rồi. Thế nhưng mà khi mà để ảnh hưởng đến cái thân mạng này của mình là chúng ta tính chán. Chúng ta tính chán, chúng ta không chịu.]

Thế cho nên lại quay trở lại là: “Sát thân thành nhân, xả thân thủ nghĩa” - là xả bỏ thân mạng, để giữ tròn nhân nghĩa.]

Bạn phải làm được điều này, nếu bạn quyết tâm. Khi có cơ hội đến thì bạn phải làm. Nhưng chỉ có điều là cái phương tiện bạn làm sao đây để cho nó thành tựu, vừa giữ được cái mạng của mình, mà vừa được tất cả mọi người mà tốt lên. Đây tôi không nói chuyện danh lợi nữa nhá, bắt đầu nói đến việc lớn hơn, khó hơn lắm rồi đây.

Bạn có nhớ câu chuyện hôm trước tôi kể với bạn cái câu chuyện là: “Nỗi oan thấu Trời xanh”? Có nói về nàng Đậu Nga bị giết oan. Sau khi nàng Đậu Nga bị giết chết, thì dân chúng vùng đấy là rơi vào gọi là hạn hán, rồi là đủ các thứ dịch bệnh 3 năm trời. Nhưng mà vì sao, sao lại bảo “Quýt làm cam chịu” thế? Sao lại chỉ có cái người kia họ đổ tội cho nàng Đậu Nga thôi, vậy sao bây giờ cả dân vùng này lại chịu khổ thế? Thế thì vị quan sau xử thì có nói rằng là: Có rất nhiều người biết là nàng Đậu Nga bị oan nhưng không hề nói, không hề bênh vực. Cho nên đây chính là cái cộng nghiệp.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Người có học thời xưa cảm thấy mình làm như vậy là xả bỏ thân mạng để giữ tròn nhân nghĩa, là vì cái gì? Chắc chắn không phải là vì sau này xem ta có lợi hay không thì mới tuân thủ lời dạy của Thánh Hiền hay không. Có thể luôn luôn vì nhân dân, vì Quốc gia, và không còn hổ thẹn với lương tâm của mình. Đây là chúng ta, tại nhà Đường, nhà Hán mà nhìn thấy được lời khuyên của Chư thần đối với Hoàng đế, đối với Quân chủ.

[Cho nên quay trở lại cái câu Hòa Thượng nói là: Cái mục đích của người ngày xưa làm quan là gì? Là để tu thiện được thật nhiều. Vì sao tu thiện được thật nhiều? Vì 1 cái chính sách của bạn, một cái lời nói của bạn, hàng triệu dân được lợi nhờ. Vậy thì cái phước này bạn tích được vô cùng lớn. Chứ không phải mục đích làm quan là để danh để lợi, không phải thế.

Cho nên khi mà lập chí, A Di Đà Phật, Thích Ca Mâu Ni Phật, Hồ Chủ Tịch đều lập chí là hy sinh phụng hiến, thì các Ngài đều thành tựu hết. Cho nên nếu bạn mà lập chí như thế thì bạn cũng thành tựu, bạn cũng thành vua, rồi bạn cũng thành Phật, thành Bồ Tát.

Nhưng mà toàn coi như quay trở ra để xem xem mình có lợi hay không thì mới làm. Hôm qua tôi cũng nói với lại cư sĩ Hằng, cư sĩ Trung, cư sĩ Ông, là tôi bảo là:

- Trong quá trình chia sẻ Pháp, mấy năm tôi có kinh nghiệm rồi. Bây giờ tôi chả còn lấy ai ra để ví dụ cả. Bởi vì nếu ví dụ động đến một số bạn là các bạn xung thiên địa lên thì chết. Nếu không ví dụ thì một cái bài học khô khốc.

Vậy thì tôi đã nói là: “Bây giờ tôi lại nhắc lại nhá, cả nhà mình phải lấy ra làm biểu pháp, tôi hy vọng là ngoài đại chúng sẽ chả biết cư sĩ Bà là ai, chả biết cư sĩ Ông, cư sĩ Trung, cư sĩ Hằng là ai. Cho nên các bạn phải đồng ý cho tôi biểu pháp thì các bạn sẽ tiêu nghiệp”.

Hôm qua tôi có đưa ra 1 cái ví dụ về cư sĩ Hằng. Tôi bảo trước đây khi bán hàng trên Ebay được, thì có ý định là bỏ không có dạy ở trong Nhà nước nữa. Thế thì cư sĩ Hằng chưa kịp nghe bài đấy, tôi nói:

- Này nhá, hôm nay trong bài là lại biểu pháp cư sĩ Hằng xấu đấy.

Thế cư sĩ Hằng lúc đấy bản ngã bắt đầu nổi lên bảo:

- O mẹ buồn cười, con là giảng viên, bây giờ mẹ nói thế thì cuối cùng là học trò của con mà biết hết thì cuối cùng họ sẽ nghĩ thế nào?

Tôi bảo:

- Ủ, công nhận là ai cũng cứ vừa động vào một cái là thấy cái bản ngã của mình to ghê lắm. Rồi cái tâm bao biện này là thể hiện ra đủ thứ, là không được.

Tôi bảo:

- Thứ nhất, thế thì giờ tôi lấy ai ra tôi ví dụ trong bài giảng đây?

Thế thì cư sĩ Hằng lúc ấy im. Tôi bảo:

- Thứ hai con phải hiểu con rất là lợi lạc. Lợi ở chỗ nào? Bởi vì nếu nói về dương thế, khi mẹ đưa ra biểu pháp thế, học trò của con giả sử biết đây đúng là cô Hằng dạy mình rồi, thì nó sẽ thấy là: “ừ đây cô giáo mình trước đây cũng có những cái chỉ có tính lợi tính hại như tất cả trào lưu của chúng ta, nhưng rồi cuối cùng cô học Đạo cô đã quay trở lại”. Đây là một cái biểu pháp chứ còn gì nữa.

Cái thứ ba, con phải hiểu là càng nhiều người phỉ nhổ mình, thì nghiệp chướng của con càng tiêu. Hay là con muốn là mang cái nghiệp này đi xuống ở dưới Diêm La, để chờ Diêm La luận tội luôn?

Thế là cư sĩ Hằng không nói gì nữa. Đấy ạ.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta chuyển sang ví dụ thứ 3: Dĩnh Khảo Thúc khuyên Trịnh Trang Công.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]
